

Koleżanki i Koledzy!

Funkcje poznawcze w wielu odniesieniach klinicznych, ale może przede wszystkim w odniesieniu do psychoz schizofrenicznych, nabrały w ostatnich dekadach istotnego znaczenia, niekiedy nawet takiego, które czyni z nich sól psychopatologii, podstawowy element patogenezy i wyznacznik rokowania. Artykuł Pfueller i wsp. przedstawia kompetentne podsumowanie tej wiedzy w świetle współczesnych badań, ale czyni to w kontekście możliwości terapeutycznych, w tym przypadku związanych z terapią poznawczą. Warto przeczytać, zwłaszcza że w kolejnym numerze ukaże się drugi artykuł na ten temat ukazujący perspektywę farmakoterapeutyczną.

Trzy związane, ale treściwe artykuły omawiające brytyjskie badania nad placówkami stacjonarnej opieki realizującymi program leczenia ostrych zaburzeń psychicznych, alternatywny wobec ich typowego szpitalnego leczenia na oddziałach psychiatrycznych. Te różnorodne alternatywy, czasem podsumowywane hasłem „modelu Soterii”, wzbudzają od jakiegoś czasu ponownie zainteresowanie, motywujące także do empirycznej próby oceny ich wartości. Chociaż z dzisiejszej polskiej perspektywy alternatywy leczenia szpitalnego wydają się raczej tematem wziętym z książki, to jednak warto go przemyśleć, ponieważ nasuwa dość podstawowe pytania, które trudno zbyć lekceważącym wzruszeniem ramion. Zwłaszcza w kontekście coraz silniej przebijającego się w piśmiennictwie nastawienia na „zdrowienie”, wyraźnie podkreślającego udział osób korzystających z pomocy psychiatrycznej w formułowaniu celów, prakty-

ki i wymagań wobec systemu opieki psychiatrycznej. Ciekawe spojrzenie na ten problem przedstawiają Wood i wsp., analizując spojrzenie na proces zdrowienia właśnie z perspektywy jego podmiotowych uczestników. Wyniki podjętej przez nich analizy, nazwanej fenomenologiczną, pokazują jak wielowymiarowa jest to perspektywa.

Trzy artykuły nawiązują do aktualnych zagadnień klinicznych. Sartorius opisuje proces tworzenia nowych wersji współczesnych klasyfikacji, pokazując jak trudne, wielowątkowe i w pewien sposób ryzykowne jest to zadanie. Niespodziewanie bardzo aktualne w Polsce, zaskakujące i pouczające mogą okazać się przedstawione przez Cormac i wsp. doświadczenia angielskiego ośrodka psychiatrii sądowej o wzmocnionym zabezpieczeniu we wdrażaniu całkowitego zakazu palenia tytoniu. Ciekawy jest też przedstawiony przez Khosłę przegląd różnych interesujących dla psychiatry zagadnień związanych z tatuowaniem i tatuażami. Po przyjrzeniu się letniej ulicy w Polsce można odnieść wrażenie, że problem zaczyna mieć znaczenie również w naszym kraju.

W numerze tym drukujemy trzy wystąpienia z ostatniej Akademii po Dyplomie, skoncentrowane na kontrowersjach wokół nerwic i zaburzeń osobowości. Dr Niezgoda stara się wytyczyć granicę między tymi wyzwaniami klinicznymi, dr Sobański pokazuje tło i empiryczne argumenty dotyczące sporu o istnienie ogólnego zespołu nerwicowego, a dr Jabłoński przedstawia kontrowersje dotyczące użycia leków w terapii nerwic. Warto przeczytać.

Oczywiście można sprawdzić swą wiedzę i zyskać punkty edukacyjne. A także czekać na kolejny, mam nadzieję także ciekawy numer *Psychiatrii po Dyplomie*.

Życzę owocnej lektury

Jacek Wciórka